

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی و نگارش ۳	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: ۱۰۰ دقیقه
رشته: فنی و حرفه‌ای و کار دانش	پایه دوازدهم	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۳/۰۴	تعداد صفحه: ۲
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خردادماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://ace.medu.gov.ir	
ردیف	سؤالات		
نمره			

تذکر: پاسخ سؤالات را با استفاده از خودکار مشکی یا آبی در پاسخنامه آن بنویسید.

الف) فارسی قلمرو زبانی (۳/۵ نمره)

۱	در ابیات و جملات زیر غلط‌های املائی را مشخص و اصلاح کنید. الف) از این بوستان که بودی ما را چه تهنه کرامت کردی؟ ب) بقیه را نقداً خط بکش و بگذار سماغ بکند.	۰/۵
۲	در مصراع‌های زیر، کدام کلمه با کلمه «یک‌رنگی» متضاد است؟ باز با آن آخرین اندیشه‌ها سرگرم / جنگ بود این یا شکار آیا؟ / میزبانی بود یا تزویر؟	۰/۵
۳	در کدامیک از مصراع‌های زیر غلط املائی وجود ندارد؟ الف) مرد نقال از صدایش ضجه می‌بارید. ب) رخس، آن تاق عزیز، آن تای بی‌همتا. ج) دیروز در قربت باغ، من بودم و یک چمن داغ. د) از زیارت جمالش مصرور نمی‌شدم.	۰/۵
۴	معنای لغاتی را که زیرشان خط کشیده شده است، بنویسید. الف) بدبخت‌ها سال آزرگار یک‌بار برایشان چنین پای می‌افتد. ب) این عیار مهر و کین مرد و نامرد است.	۰/۵
۵	در عبارت مقابل نقش دستوری ضمائر متصل را بنویسید. بوی گلم چنان مست کرد که دامنه از دست برفت.	۰/۵
۶	در بیت زیر کدام نوع واو (ربط یا عطف) وجود دارد؟ آنجا در آن برزخ سرد، در کوچه‌های غم و درد / غیر از شب آیا چه می‌دید چشمان تار من و تو	۰/۲۵
۷	در بیت مقابل، یک ترکیب وصفی مشخص کنید. تا واره‌ی از دم ستوران / وین مردم نحس دیوماند	۰/۲۵
۸	در گروه‌های اسمی زیر، کدام نوع وابسته وابسته به کار رفته است؟ مشخص کنید. الف) هوای نسبتاً پاک ب) سه دست لباس ایرانی	۰/۵

قلمرو ادبی (۲/۵ نمره)

۹	آرایه‌های ادبی را در ستون «ب» به ابیات و جملات متناسب با آنها در ستون «الف» وصل کنید.											
۰/۷۵	<table border="1"> <thead> <tr> <th>ستون «الف»</th> <th>ستون «ب»</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>عشق من / خنده تو / در تاریک‌ترین لحظه‌ها می‌شکفت</td> <td>تشبیه</td> </tr> <tr> <td>شکم‌ها را مدتی است صابون زده‌اند که کباب غاز بخورند</td> <td>استعاره</td> </tr> <tr> <td>عشق، آتش است. هر جا که رسد، سوزد.</td> <td>جناس</td> </tr> <tr> <td></td> <td>کنایه</td> </tr> </tbody> </table>	ستون «الف»	ستون «ب»	عشق من / خنده تو / در تاریک‌ترین لحظه‌ها می‌شکفت	تشبیه	شکم‌ها را مدتی است صابون زده‌اند که کباب غاز بخورند	استعاره	عشق، آتش است. هر جا که رسد، سوزد.	جناس		کنایه	
ستون «الف»	ستون «ب»											
عشق من / خنده تو / در تاریک‌ترین لحظه‌ها می‌شکفت	تشبیه											
شکم‌ها را مدتی است صابون زده‌اند که کباب غاز بخورند	استعاره											
عشق، آتش است. هر جا که رسد، سوزد.	جناس											
	کنایه											
۱۰	در جمله مقابل، قسمت مشخص شده چه آرایه‌ای دارد؟ یک بار دیگر به کلام بلندپایه «از ماست که بر ماست» ایمان آوردم.	۰/۲۵										
۱۱	در ابیات و جملات زیر چه آرایه‌هایی وجود دارد؟ الف) مرد نقال _ آن صدایش گرم، نایش گرم ب / کاووس کیانی که کی‌اش نام نهادند / کی بود و کجا بود؟ کی‌اش نام نهادند؟	۰/۵										
۱۲	مصراع دوم بیت زیر را بنویسید. خورشید بی‌حفاظ نشسته به روی خاک /	۰/۵										
۱۳	نویسنده آثار زیر را بنویسید. الف) تیرانا ب) در حیاط کوچک پاییز در زندان	۰/۵										

قلمرو فکری (۴ نمره)

۱۴	نویسنده در داستان «کباب غاز» کدام رفتار فردی و اجتماعی را نقد کرده است؟	۰/۲۵
۱۵	در سروده «گل سرخ را از من مگیر / سوسنی را که می‌کاری» «گل سرخ» نماد چیست؟	۰/۲۵
۱۶	مفهوم مشترک دو بیت زیر را بنویسید. الف) با این نسیم سحرخیز برخیز اگر جان سپردیم / در باغ می‌ماند ای دوست گل یادگار من و تو ب) ز خورشید و از آب و از باد و خاک / نگرده تبه نام و گفتار پاک	۰/۵
	ادامه سؤالات در صفحه دوم...	

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی و نگارش ۳	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: ۱۰۰ دقیقه
رشته: فنی و حرفه‌ای و کار دانش	پایه دوازدهم	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۳/۰۴	تعداد صفحه: ۲
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خردادماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://ace.medu.gov.ir	
ردیف	سؤالات		
نمره			

تذکر: پاسخ سؤالات را با استفاده از خودکار مشکی یا آبی در پاسخنامه آن بنویسید.

۱۷	عبارت زیر یادآور کدام ضرب المثل است؟ از بیم عقرب جرّاره دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیه حکومت سرهنگ‌ها پناه ببرد.	۰/۵
۱۸	در بیت زیر علت پنهان شدن قله دماوند چه چیزی بیان شده است؟ تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر چهر دل‌بند	۰/۲۵
۱۹	مقصود از جمله زیر چیست؟ ایشان در خوراک هم سرسوزنی قصور را جایز نمی‌شمردند.	۰/۲۵
۲۰	ابیات و جملات زیر را به نثر روان معنی کنید. الف) بَرکن ز بُن این بنا که باید / از ریشه بنای ظلم بَرکنند ب) دست تطاول به مال رعیت دراز کرده و جور و اذیت آغاز کرده ... ج) مهمان‌ها سخت در محظور گیر کرده تکلیف خود را نمی‌دانند. د) این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد	۲
ب) نگارش بازشناسی (۱ نمره)		
۲۱	ابتدا و انتهای نامه‌ها چه ویژگی مشترکی دارد؟ آغاز و پایان نامه‌ها چه چیزهایی باید نوشته شود.	۱
سازه‌های نوشتاری (۳ نمره)		
۲۲	شعر زیر را بخوانید و برداشت خود را در سه سطر بنویسید. عشق شوری در نهادِ ما نهاد / جان ما در بوتۀ سودا نهاد گفت و گویی در زبان ما فکند / جست‌وجویی در درون ما نهاد دم به دم در هر لباسی رخ نمود / لحظه لحظه جای دیگر پا نهاد	۱/۵
۲۳	حکایت زیر را در سه سطر بازنویسی کنید. سوداگری بار آبگینه داشت. یکی از باج‌گیران عنان بارگیرش بگرفت و بر آن بار آبگینه چوب‌دست خویش محکم فروکوفت و گفت: «ای رفیق! چه در بار داری؟» گفت: «اگر چوبِ دیگر زنی، هیچ!»	۱/۵
آفرینش ۶ نمره		
۲۴	یکی از موضوعات زیر را انتخاب کنید و با رعایت اصول نگارش درباره آن انشایی در ده سطر بنویسید. الف) نامه‌ای دوستانه به یکی از دوستان خود که به خارج از کشور رفته است، بنویسید. ب) خاطره خود را درباره یکی از سفرهای نوروزی‌تان بنویسید.	۶
۲۰	جمع نمره	پیروز و سرافراز باشید.

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فارسی و نگارش ۳		ساعت شروع: ۸ صبح		رشته: فنی و حرفه‌ای و کار دانش	
پایه دوازدهم		مدت امتحان: ۱۰۰ دقیقه		تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۳/۰۴	
تعداد صفحات: 1		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خردادماه سال ۱۴۰۲					
ردیف	راهنمای تصحیح				
نمره					

همکاران گرامی، خدا قوت. لطفاً به پاسخ‌های درست و مشابه، نمره اختصاص دهید.

الف) فارسی ۱۰ نمره

۱	الف) تهفه (شکل درست آن تحفه است). /۲۵. ص ۱۲ (ب) سماغ (شکل درست آن سماق است). /۲۵. ص ۱۳۹	۰/۵
۲	کلمه «نزویر» به معنای ریاکاری و نفاق، با کلمه «یکرنگی» متضاد است. ص ۱۲۵	۰/۵
۳	در گزینه الف غلط املائی وجود ندارد. ص ۱۲۵ (واژگان طاق، غربت و مسرور به غلط آمده است).	۰/۵
۴	الف) آزرگار: زمانی دراز، آنچه بلند و طولانی به نظر می‌آید. ص ۱۳۹ (ب) کین: دشمنی، کینه ص ۱۲۱	۰/۵
۵	ضمیر «م» در کلمه، مفعول است و ضمیر «م» در دامنم، نقش مضاف‌الیه دارد. ص ۱۲	۰/۵
۶	هر دو، «واو» عطف هستند. ص ۱۰۱	۰/۲۵
۷	ترکیب وصفی: مردم نحس دیوماند ص ۳۴	۰/۲۵
۸	الف) هوای نسبتاً پاک: پاک صفت است و «نسبتاً» قید برای این صفت پس نسبتاً، قید صفت است. ص ۱۴۹ ب) سه دست لباس ایرانی: «سه» صفت شمارشی است و «دست» ممیز است و وابسته به صفت شمارشی «سه» ص ۱۴۹	۰/۵

قلمرو ادبی

۹	الف) استعاره ص ۱۵۱ (ب) کنایه ص ۱۳۹ (ج) تشبیه ص ۵۳ (به آرایه‌های جناس همسان، واژه‌آرایی، تلمیح و تناسب نمره تعلق می‌گیرد.	۰/۷۵
۱۰	آرایه ضرب‌المثل دارد. ص ۱۴۷	۰/۲۵
۱۱	الف) صدایش گرم آرایه حس‌آمیزی دارد. ص ۱۲۰ (ب) بیت، واج‌آرایی در حرف «ک» و حرف «ا» دارد. ص ۷۴	۰/۵
۱۲	یا ماه بی ملاحظه افتاده بین راه؟ ص ۱۰۴	۰/۵
۱۳	الف) تیرانا: محمدرضا رحمانی (مهرداد اوستا) ص ۱۰۳ (ب) در حیاط کوچک پاییز در زندان: مهدی اخوان ثالث ص ۱۲۰	۰/۵

قلمرو فکری

۱۴	نویسنده در داستان «کباب‌غاز» خصلت زشت «ریاکاری» را در اجتماع نقد کرده است. ص ۱۴۹	۰/۲۵
۱۵	گل سرخ نماد عشق، زیبایی و خنده معشوق است. ذکر یک مورد کافی است. ص ۱۵۱	۰/۲۵
۱۶	مفهوم مشترک دو بیت: کردار خیر و خوش‌نامی انسان‌ها را هیچ چیز نمی‌تواند دچار فراموشی کند. ص ۱۰۲	۰/۵
۱۷	از چاله به چاه افتادن. ص ۸۰	۰/۵
۱۸	کوه دماوند چون می‌خواهد از چشم مردمان دور باشد، قله‌اش را پشت ابر پنهان کرده است و نیز به ارتفاع و بلندی قله دماوند اشاره دارد. ذکر یک مورد کافی است. ص ۳۴	۰/۲۵
۱۹	یعنی او در پرخوری هم هیچ کوتاهی نمی‌کند و بسیار غذا می‌خورد. ص ۱۴۴	۰/۲۵
۲۰	الف) خانه ظلم و ستم را از پایه خراب کن زیرا ظلم و ستم را باید از ریشه نابود کرد. ص ۲۵ ب) شروع به دست‌درازی و غارت اموال مردم کرده بود و آنها را آزار می‌داد. ص ۱۲۸ ج) مهمان‌ها دچار رودربایستی شده‌اند و نمی‌دانند چه کار کنند! ص ۱۴۵ د) شاید این اولین باری بود که بر لب رستم لبخند نبود. ص ۱۲۴	۲

ب) نگارش ۱۰ نمره

۲۱	هر دو قسمت ویژه نام و نشان است و یک عبارت آمیخته با احترام. بخش آغاز، خطاب به گیرنده نامه است و بخش پایان نیز دربردارنده نام و نشان نویسنده نامه است که شامل امضا، مهر و تاریخ است. ص ۸۴	۱
۲۲	درک و دریافت هسته معنایی شعر و پروراندن موضوع. ۱ نمره. رعایت املا و رعایت نشانه‌های نگارشی. ۰/۵ نمره	۱/۵
۲۳	درک و دریافت هسته معنایی مثل و پروراندن موضوع. ۱ نمره. رعایت املا و رعایت نشانه‌های نگارشی. ۰/۵ نمره	۱/۵
۲۴	با توجه به سنجش‌های ارزشیابی، نمره اختصاص یابد: ۱- خوش‌آغازی (جذابیت و گیرایی، نشان دادن نمایی کلی از محتوای نوشته). ۱ نمره ۲- پرورش موضوع (بیان ساده و صمیمی، بیان احساس متناسب با موضوع، فکر نو و سیر منطقی نوشته). ۳ نمره ۳- خوش‌فرجامی (جمع‌بندی مطالب، تأثیرگذاری و تفکربرانگیز بودن). ۱ نمره ۴- املا و واژگان (نداشتن غلط املائی) و رعایت نشانه‌های نگارشی. ۱ نمره	۶
۲۰	جمع نمره	۲۰

پیروز و سرافراز باشید